

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/3/2017
Identifikačné číslo spisu:	5110200597
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5110200597.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne L. Z., trvale bytom v R., zastúpenej spoločnosťou Burian & partners, s.r.o., so sídlom v Žiline, V. Tvrdeho 819/1, IČO: 47 254 483, proti žalovanému M. G., živnostníkovi, s miestom podnikania Q., IČO: XX XXX XXX, zastúpenému spoločnosťou SOLICITORS s.r.o., so sídlom v Žiline, Sládkovičova 6, o zaplatenie istiny 6 224,90 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13 C 58/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. júna 2016 sp. zn. 6 Co 616/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 15. júna 2016 sp. zn. 6 Co 616/2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. mája 2015 č. k. 13 C 58/2010-374 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 6 224,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 1. decembra 2009 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, súčasne uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania, spočívajúce v trovách zaplateného súdneho poplatku z návrhu na začatie konania vo výške 373,00 eur, v trovách zaplateného preddavku na znalecké dokazovanie vo výške 200,00 eur a v trovách právneho zastúpenia vo výške 2 871,28 eur, na účet jej právneho zástupcu v ňom špecifikovaný, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že medzi stranami sporu (žalobkyňou - rozumej právna predchodkyňa žalobkyne uvedenej v záhlaví tohto rozhodnutia ako objednávateľkou a žalovaným ako zhotoviteľom) bola dňa 2. septembra 2008 uzavretá zmluva o dielo, predmetom ktorej bol teplovzdušný krb s komínom a krbovou vložkou zn. Jotul. Dohodnutá cena diela bola 5 974,90 eur. K odovzdaniu diela došlo dňa 22. septembra 2008. Následne dňa 31. júla 2009 reklamovala žalobkyňa u žalovaného vady diela z dôvodu nefunkčnosti diela a listom z 13. novembra 2009 odstúpila žalobkyňa od zmluvy o dielo, pretože dielo nebolo možné užívať. Súd na základe znaleckého dokazovania ustálil, že predmetné dielo vykazovalo neodstrániteľné vady, ktoré bránili jeho riadnemu užívaniu. Vzhľadom k uvedenému vzniklo žalobkyni právo na zrušenie predmetnej zmluvy podľa § 648 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa uplatnila svoje právo zo zodpovednosti za vady v záručnej dobe a využila právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 457

Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že na základe predmetnej zmluvy o zhotovení veci na zákazku dostal plnenie iba žalovaný v podobe zaplatenej ceny diela, a preto povinnosť na vrátenie plnenia má iba žalovaný, keďže dielo je nefunkčné a neopraviteľné, a teda fakticky znehodnotené. O povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni aj úroky z omeškania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a o trovách konania podľa § 142 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Z.z., účinného do 30. júna 2016, ďalej len „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 15. júna 2016 sp. zn. 6 Co 616/2015 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobkyne zamietol a súčasne žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Odvolaciemu súdu bol dňa 2. decembra 2015 doručený návrh na zmenu účastníkov konania na strane žalobkyne, ktorým sa pôvodná žalobkyňa L. Z. domáhala, aby súd pripustil do konania na strane žalobkyne L. Z., o ktorom návrhu odvolací súd rozhodol podľa § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. tak, že návrhu vyhovel a teda pripustil, aby do konania na miesto žalobkyne L. Z. vstúpila L. Z. Vo vzťahu k veci samej odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale na podklade vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym právnym záverom. Odvolací súd poukázal na to, že v prípade povinnosti vrátiť si obojstranne plnenie ide v režime ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka o synalagmatický záväzok, kedy požiadavka jednej zmluvnej strany, aby jej bolo druhou zmluvnou stranou vrátené plnenie, ktoré jej poskytla, môže uspieť, len ak je žiadateľom navonok deklarovaná aj pripravenosť vrátiť to, čo na základe takejto zmluvy obdržal. Ak ide o žalobu, musí sa tento záväzok premietnuť aj do znenia žalobného petitu. Ak žaloba neumožňuje, aby súd mohol vzájomnú viazanosť nárokov vyjadriť vo výroku rozsudku, nemôže žaloba uspieť. Ďalej poukázal na to, že ak právna predchodkyňa žalobkyne odstúpila od zmluvy, zaniklo jej vlastnícke právo k predmetu diela a v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vznikol medzi ňou a žalovaným právny vzťah z bezdôvodného obohatenia synalagmatickej povahy. V dôsledku vzájomnej viazanosti a podmienenosti práv a povinností účastníkov zo zrušenej zmluvy je aj procesné uplatnenie a uspokojenie práva jednej zmluvnej strany viazané na uspokojenie obdobného práva druhej zmluvnej strany a že povinnosti jednej z nich plniť je viazaná na rovnakú povinnosť druhej. Žiadna z nich teda nemôže samostatne uplatniť svoje právo na plnenie poskytnuté podľa zrušenej zmluvy. Na uvedenom závere odvolacieho súdu nič nemenil ani fakt, že žalobkyňa nebola v zmluvnom vzťahu voči žalovanému zo zmluvy o dielo z 2. septembra 2008. Charakter žalovanej pohľadávky v sume 5 974,50 eur sa jej postúpením z pôvodného objednávateľa diela na žalobkyňu nezmenil. Odvolací súd vo vzťahu k žalovanému nároku v sume 250 eur pozostávajúceho z náhrady nákladov, ktoré vznikli z titulu vyhotovenia znaleckého posudku W. C. pripojenému k žalobe, poznamenáva, že ani v tejto časti nebola žaloba dôvodná, a to s poukazom na ustanovenia § 509 ods. 1, § 504 alebo § 505 Občianskeho zákonníka, nakoľko podmienkou úspešného uplatnenia tohto práva je, aby bol uplatnený samotný nárok zodpovednosti za vady, a aspoň sčasti úspešne. Keďže žalobkyňa nebola v konaní ani sčasti úspešná s nárokom vyplývajúcim zo zodpovednosti za vady zhotoveného diela, aj nárok na zaplatenie sumy 250 eur je nedôvodný. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) osobne na súde prvej inštancie dňa 14. októbra 2016 dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že potvrdí rozsudok súdu prvej inštancie a žalobkyni prizná nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, prípadne, aby inak uviedol vec do stavu korešpondujúceho s ustanovenými právnymi predpismi. Dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z., účinného od 1. júla 2016, ďalej len „CSP“) a zároveň namietala procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Podľa názoru dovolateľky doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená právna otázka, či je aj v prípade, ak v súdnom konaní vystupuje v pozícii žalobcu postupník, ktorý od postupcu nadobudol výlučne pohľadávku voči žalovanému, predstavujúcu právo na vrátenie zaplatenej ceny za dielo, povinnosť v petite žaloby vyjadriť reštitučný záväzok v podobe vzájomných plnení. Dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie z dôvodu, že do konania na strane žalobcu vstúpila v priebehu odvolacieho konania, nakoľko nadobudla pohľadávku pôvodnej žalobkyne na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 17. novembra 2015, ktorá je predmetom konania. S poukazom na ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka trvala na tom, že zmluva o postúpení pohľadávky implikuje výlučne postúpenie pohľadávky cedenta voči dlžníkovi a nie zároveň aj prípadnej povinnosti cedenta voči dlžníkovi. Prevzatie povinnosti upravujú iné ustanovenia

Občianskeho zákonníka, konkrétne § 531 a nasl. Dovolateľka uvádzala, že z pôvodného vzťahu založeného zmluvou o dielo, bolo do nového právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným transplantované výlučne právo pôvodnej žalobkyne na vrátenie zaplatenej ceny a nie aj povinnosť vydať žalovanému dielo. V inštitúte postúpenia pohľadávky nemôže súd s nadobudnutým právom na plnenie zároveň kumulovať inštitút privatívnej či kumulatívnej intercesie. Vzhľadom k uvedenému preto nemožno názor odvolacieho súdu akceptovať. Od žalobkyne ako sukcesorky nadobudnutej pohľadávky nemožno požadovať, aby do petitu žaloby premietla recipročnú reštitučnú povinnosť účastníkov zmluvného vzťahu založeného zmluvou o dielo. V ďalšom dovolateľka uviedla, že v prípade, ak by sa dovolací súd stotožnil s názorom odvolacieho súdu, dovolacím dôvodom by bolo, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Poukázala na to, že v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu sa vyskytujú prípady, v ktorých dovolací súd konštatoval, že aj v prípade zrušenia zmluvy sa môže jedna zo zmluvných strán domáhať na súde vrátenia svojho plnenia bez toho, aby v žalobe vyjadrila podmienenosť tohto plnenia nárokom druhej strany. Jedná sa o prípady, kedy poskytnutie plnenia vyvoláva stav, keď neprichádza do úvahy navrátenie do pôvodného stavu, či poskytnutie relutárnej náhrady. Dovolateľka mala za to, že v danom prípade možno skutkový stav subsumovať pod vyššie uvedené prípady, keďže žalovaným zrealizované dielo bolo zabudované do stavby a stalo sa jeho imanentnou súčasťou. V danom prípade neprichádza do úvahy ani poskytnutie relutárnej náhrady, keďže žalovaným poskytnuté dielo má neodstrániteľné vady, pre ktoré nebolo možné dielo užívať. V záujme právnej istoty dovolateľka poukázala aj na dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nakoľko jej nebola známa žiadna ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu, ktorá by riešila obdobnú právnu otázku. V neposlednom rade dovolateľka poukázala na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd sa totiž nevysporiadal s ťažiskovou otázkou, či v prípade pôvodnej žalobkyne reálne došlo k bezdôvodnému obohateniu, nakoľko žalovaným poskytnuté dielo má také vady, pre ktoré nebolo možné dielo užívať.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a žalovanému priznať náhradu trov právneho zastúpenia dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené

podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie); (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie.

11. Vychádzajúc z uvedeného (bod 10. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovoľateľka v ňom napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým vo veci samej potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny.

12. V danom prípade žalobkyňa prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. Najvyšší súd v prvom rade posudzoval prípustnosť dovolania žalobkyne z hľadiska ňou tvrdenej procesnej vady zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP).

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03 a IV. ÚS 252/04).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

17. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, kde miera porušenia procesných práv niektorej zo strán sporu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv spojených s ústavou garantovanou súdnou ochranou práva.

18. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobkyňa procesnú vadu zmätočnosti a zásah do jej práva na spravodlivý súdny proces videla v tom, že odvolací súd, ktorý zmenil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 388 CSP) zamietol žalobu výlučne z procesného hľadiska bez toho, aby bol pri rozhodovaní

konfrontovaný so zisteným skutkovým stavom, nevysporiadal sa s ťažiskovou otázkou z hľadiska aplikácie právneho názoru o obligatórnosti zakomponovania synalagmatického záväzku v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka do petitu žaloby, a síce, či zo strany pôvodnej žalobkyne aj reálne došlo k bezdôvodnému obohateniu ako to predpokladá ustanovenie § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

19. Podľa § 213 ods. 2 O.s.p. (účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu, na ktorý s účinnosťou od 1. júla 2016 kontinuálne nadväzuje § 382 CSP), ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Uvedené ustanovenie posilňuje právo na spravodlivý proces tým, že účastník má príležitosť až po samotné rozhodnutie argumentovať a predvídať možné rozhodnutie súdu. Výzva odvolacieho súdu je plnením osobitného druhu tzv. manudukčnej (poučovacej) povinnosti opravného súdu. Podstatou tejto poučovacej povinnosti je zabrániť odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom, a teda zabezpečiť riadny prístup k spravodlivému procesu aj po podaní odvolania. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, keď odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej.

20. Princíp tzv. „predbežného právneho posúdenia vecí“ vychádzajúci aj z § 213 ods. 2 O.s.p. (t. č. § 382 CSP) súvisí so zameraním sa na dokazovanie sporných skutočností, a to tým spôsobom, aby účastníci konania dostali príležitosť predstaviť vlastné argumenty týkajúce sa právneho posúdenia vecí. Tým by sa mohol predbežný právny názor všeobecného súdu potvrdiť alebo vyvrátiť (III. ÚS 446/2010).

21. V prejednávanej veci z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zjavné, že odvolací súd posúdil otázku odstúpenia od zmluvy a následnej aplikácie § 457 Občianskeho zákonníka odlišne od súdu prvej inštancie, keď konštatoval, že okresný súd dospel k nesprávnym právnym záverom, pretože ak právna predchodkyňa žalobkyne odstúpila od zmluvy, zaniklo jej vlastnícke právo k predmetu diela a v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vznikol medzi ňou a žalovaným právny vzťah z bezdôvodného obohatenia synalagmatickej povahy, obsahom ktorého je povinnosť účastníkov vrátiť druhému všetko, čo podľa zmluvy dostal, teda na jednej strane povinnosť žalobkyne (predtým jej právnej predchodkyne) vrátiť žalovanému predmet diela, a na druhej strane povinnosť žalovaného vrátiť jej cenu diela. V dôsledku vzájomnej viazanosti a podmienenosti práv a povinností účastníkov zo zrušenej zmluvy (§ 457 Občianskeho zákonníka) je aj procesné uplatnenie a uspokojenie práva jednej zmluvnej strany (na vrátenie ceny diela) viazané na uspokojenie obdobného práva druhej zmluvnej strany (na vrátenie predmetu diela). Žiadna z nich nemôže samostatne uplatniť svoje právo na plnenie. Keďže žalobkyňa v petite žaloby túto vzájomnú viazanosť reštitučných povinností účastníkov nevyjadrila, žaloba nezodpovedala § 457 Občianskeho zákonníka a súd bol viazaný jej žalobným návrhom (§ 153 ods. 2 O.s.p.), nemohla byť jej žaloba úspešná v časti 5 974,90 eur. Ani v časti 250 eur (náhrada nákladov z titulu vyhotoveného znaleckého posudku) nebola žaloba dôvodná, a to s poukazom na ustanovenia § 509 ods. 1, § 504 alebo § 505 Občianskeho zákonníka, nakoľko podmienkou úspešného uplatnenia tohto práva je, aby bol uplatnený samotný nárok zodpovednosti za vady.

22. Súd prvej inštancie v odôvodnení na rozdiel od odvolacieho súdu uviedol, že vzhľadom na znalecké dokazovanie predmetné dielo vykazuje neodstrániteľné vady, ktoré bránia jeho riadnemu užívaniu, žalobkyňa vzniklo právo na zrušenie predmetnej zmluvy v zmysle § 648 ods. 2, veta prvá Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa svoje práva zo zodpovednosti za vady uplatnila v záručnej dobe, využila svoje právo na zrušenie predmetnej zmluvy, a to písomným odstúpením, ktoré bolo doručené žalovanému do vlastných rúk, čím sa predmetná zmluva zrušila od začiatku. S poukazom na § 457 Občianskeho zákonníka uviedol, že z neplatnej alebo zrušenej zmluvy je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo na základe nej dostal, ktorá povinnosť je vzájomná. V prípade, keď niečo dostal iba jeden z účastníkov, túto povinnosť má iba on. Okresný súd dospel k záveru, že na základe predmetnej zmluvy o zhotovení veci na zákazku dostal plnenie iba žalovaný v podobe zaplatenej ceny diela, takže povinnosť na vrátenie plnenia má iba žalovaný, nakoľko dielo je nefunkčné a neopraviteľné, teda fakticky znehodnotené. Na základe čoho zaviazal žalovaného na zaplatenie žalobkyňu sumy 6 224 eur s príslušenstvom. Naproti tomu odvolací súd svoj zmeňujúci rozsudok založil na inom právnom posúdení predmetného nároku, hoci sa nedotazoval (nevyzýval) účastníkov (strany sporu), či majú záujem vyjadriť sa k inému možnému právnemu posúdeniu veci.

23. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že danom prípade aj keď odvolací súd zaujal iný

právny názor na posúdenie nároku žalobkyne na rozdiel od súdu prvej inštancie, svoju manudukčnú povinnosť si nespĺnil, v dôsledku čoho strana sporu (predtým účastník konania) v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat' správnosť tohto „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní a týmto nesprávnym procesným postupom odvolací súd zaťažil konanie vadou zmätočnosti v zmysle § 420 f/ CSP, ktorou bola žalobkyni znemožnená realizácia jej procesných oprávnení strany sporu v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 ísm. f/ CSP je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Váda tejto povahy je dôvodom, ktorý zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015). Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd ani v preskúmvanej veci nezaoberal ďalšou dovolacou argumentáciou žalobkyne.

25. So zreteľom na to dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.